

► Edyta Łoboda

Dofinansowania w sektorze energetyki, OZE, termomodernizacji

Miliony euro rozdane, ale wciąż są jeszcze szanse...

(stan na: 31 marca 2011 r.)

■ Nie jest żadną tajemnicą, iż w wielu regionach Polski fundusze stanowią główny oręż do walki z kryzysem/spowolnieniem gospodarczym (*argument w walce*

PR'owej samorządów?), a tę część administracji, która zajmuje się *stricte* wdrażaniem i rozliczaniem dotacji można prawdopodobnie zaliczyć do najbardziej efektyw-

W obecnej perspektywie największym beneficjentem funduszy wśród 27 państw członkowskich jest Polska. Z pewnością w przyszłym okresie programowania nie będziemy mogli pochwalić się tą uprzywilejowaną pozycją, a otrzymanie dotacji będzie się wiązać z coraz wyżej postawioną poprzeczką – jakość wniosków, liczba składanych wniosków w ramach danego naboru, tudzież umiejętność płynnego postępowania się przypisaniami krajowymi i unijnymi – to tylko niektóre aspekty procesu aplikowania... Rok 2011 to czas, gdy połowa środków na cały okres została już rozdysponowana.

Niestety ta sytuacja nie dotyczy przedstawicieli przedsiębiorców w Polsce – dla nich pieniędzy pozostało jeszcze mniej. Nie udało mi się dotrzeć do dokładnych danych, z uwagi na bardzo dużą liczbę wniosków złożonych w ostatnich naborach, wciąż jeszcze trwa ich ocena formalna, merytoryczna, rozpatrywanie protestów. Faktem natomiast jest preferencja dofinansowania biznesowych projektów innowacyjnych, wprowadzających nowoczesne rozwiązania oraz takich, które dają możliwość ścisłej współpracy pomiędzy nauką a biznesem.

Autor:

Edyta Łoboda

Ekspert w Kłastrze „Bioenergia dla rozwoju” w woj. łódzkim, doktorantka WPIA UW z zakresu prawnych uwarunkowań dot. inwestycji w OZE, certyfikator energetyczny, członek Zarządu MSCE, od początku pracy zawodowej związana z samorządem.

Jednak przede wszystkim doświadczony praktyk w finansowaniu i rozliczaniu dotacji na OZE (PO IG, PO IiS, RPO) oraz trener i wykładowca akademicki z zakresu dotacji.

nych w sferze publicznej... Jest to głównie związane z koniecznością realizowania przez Polskę określonych wskaźników, wydatkowania zarezerwowanych dla naszego kraju środków i raportowania z dotychczasowych poczynąń w Komisji Europejskiej. Mówiąc dziś o funduszach, należy stwierdzić jedno – ostro **przyśpieszyliśmy!** A najbardziej województwo **mazowieckie**.

Kraje korzystające z dotacji w oczach innych, czyli... nie wszystko złoto, co się świeci

Do tematu sposobu wydawania środków unijnych bardzo dociekliwie podeszli dziennikarze z opiniotwórczego i międzynarodowego dziennika gospodarczego **Financial Times**¹. W listopadzie 2010 r. w swoim specjalnym raporcie ujawnili informacje o tym, jak wydawane są miliardy euro z Funduszy Strukturalnych. **Wnioski są mroźne**. Malwersacje, słaby system kontroli, biurokracizm, słabe wykorzystanie funduszy, wysoki odsetek nieudanych projektów i przypadki nadużyć i oszustw, jak np.: seria skandali, które spowodowały zawieszenie wypłaty środków dla Bułgarii i Rumunii, to tylko niektóre konkluzje płynące z dokumentu... W tej sytuacji nie obeszło się również bez zajęcia stanowiska naszego rządu, który zdecydowanie odrzuca większość zarzutów. Ponadto minister rozwoju regionalnego, Elżbieta Bieńkowska w wywiadzie dla jednego z czasopism branżowych stwierdza, iż „*powyższa publikacja ma na celu zdyskredytowanie polityki spój-*

ności w obecnym kształcie. Dlatego wyolbrzymia się jednostkowe przykłady nadużyć przy jednoczesnym pomijaniu pozytywnych efektów(...). Nieprawidłowości w Polsce mają marginalny charakter i wynikają głównie z rozbieżności w interpretacji przepisów”.

Czy to była nierzetelna publikacja oparta tylko na podejrzeniach, a nie faktach? Kto ma rację w tym sporze?

I ile w tym wszystkim jest polityki, a ile wiedzy merytorycznej będzie nam dane ocenić dopiero po zakończeniu całego okresu programowania, to jest w okolicach 2013 roku (a nawet i później, zakładając, iż wystąpią opóźnienia w raportowaniu...).

Dofinansowanie dla sektora energetyki – dane marzec/kwiecień 2011 r.

Przechodząc w końcu do zagadnienia, które nas najbardziej interesuje tj. **energetyki**, pragnę zwrócić uwagę na najświeższe dane w tym temacie, mieszczące się w ramach alokacji środków zarezerwowanych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytetu IX: Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywności energetycznej oraz Priorytetu X: Bezpieczeństwo energetyczne w tym dywersyfikacja źródeł energii (rozwój OZE). Pod kątem popularności naborów wniosków wśród beneficjentów, „**Energetyka**” uplasowała się na **2 miejscu – złożono 491 wniosków**, miejsce 1 dla „Środowiska” – 863 wniosków oraz miejsce 3 dla

¹ Financial Times, Annamarie Cumiskey and Caelainn Barr, „Europe’s hidden billions: Tracking the EU’s Structural Funds”; November 29th, 2010

sektora „Zdrowie” – złożono 469. Pod kątem podpisanych umów – wciąż przoduje **województwo mazowieckie** – 25% wartości wszystkich umów, dalej woj. **śląskie** 16% wartości umów i woj. **małopolskie** – 12%.

Wśród najciekawszych informacji płynących z Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Gospodarki należy wskazać, iż w ramach inwestycji na rzecz poprawy bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii, dotychczas zostało ogłoszonych 11 naborów wniosków na łączną kwotę 2,9 mld zł (natomiast wartość zło-

żonych wszystkich wniosków wyniosła ponad 10,6 mld zł). Podpisano 78 umów o dofinansowanie na kwotę 2,4 mld zł, co stanowi ok. 34% całej alokacji. Największa pula pieniędzy została przekazana na **budowę gazociągów** realizowanych przez Spółkę OGP Gaz- System S.A., **podziemne magazyny gazu**, w których inwestorem jest PGNiG S.A. oraz **przedsięwzięcia z zakresu OZE** – z przewagą farm **wiatrowych i biogazowi**. W tabeli 1 podano niektóre przykłady beneficjentów, którzy otrzymali wsparcie na rozwój OZE w Polsce (projekty o najwyższym pułapie dofinansowania).

Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość ogółem (w zł)	Dofinansowanie publiczne (w zł)	Rok przyznania dofinansowania
AMON Sp. z o.o.	Budowa farmy wiatrowej Łukaszów	219 177 880,00	40 000 000,00	2009
BETA Sp z o.o.	Budowa farmy wiatrowej Jarogniew – Moltowo	129 115 686,60	40 000 000,00	2009
ELWIATR – PRUSZYŃSKI Sp. z o.o.	Farma wiatrowa Ścieki o mocy 20 MW	132 704 454,46	40 000 000,00	2009
ENERGIA WIATROWA Sp. z o.o.	Budowa farmy wiatrowej o mocy 23,4 MW w gminie Rymanów	158 518 404,00	5 973 200,00	2009
Golice Wind Farm Sp z o.o.	Budowa farmy wiatrowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą w obrębie miejscowości Golice	238 575 969,06	40 000 000,00	2009
PELPLIN Sp. z o.o.	Budowa farmy wiatrowej o mocy 48 MW w gminie Pelplin	227 019 060,00	40 000 000,00	2009
Polska Energia Wiatrowa Sp z o.o.	Budowa farmy wiatrowej Karwice zlokalizowanej na terenie gminy Malechowo	264 238 188,38	40 000 000,00	2009
Relax Wind Park I Sp. z o.o.	Budowa farmy wiatrowej Margionin wschód – obwód II (woj. wielkopolskie)	116 526 900,00	31 500 000,00	2009
TACIEWO Sp. z o.o.	Budowa farmy wiatrowej o mocy 30 MW w Taciewie	144 608 786,00	40 000 000,00	2009
TALIA Sp. z o.o.	Budowa farmy wiatrowej Modlikowice	159 612 203,50	40 000 000,00	2009

Tabela 1 Przykłady projektów o najwyższym pułapie dofinansowania, które otrzymały wsparcie na rozwój OZE w Polsce

Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość projektu	Wartość dof.	Rok uzyskania dotacji
Gmina Miasto Koszalin	Termomodernizacja budynków oświatowych w Gminie – Miasto Koszalin	17 688 621,00	8 649 735,67	2009
Gmina Miasto Świdnica	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej pełniących funkcje edukacyjne i kulturalne na obszarze Przedgórze Sudeckiego i Niziny Śląskiej	30 546 072,39	11 574 084,00	2009
Gmina Miejska Głogów	Termomodernizacja placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Miejską Głogów	22 377 996,40	6 439 371,63	2009
Powiat myśliborski	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu myśliborskiego	20 377 546,76	8 074 184,24	2009
Powiat szczecinecki	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatów: białogardzkiego, drawskiego, koszalińskiego, szczecineckiego i świdwińskiego	79 168 376,68	37 796 839,58	2009
Powiat wałecki	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie powiatu wałeckiego	27 019 738,74	12 842 255,09	2009
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Termomodernizacja obiektów CM UMK poprawą efektywności wykorzystania energii	21 019 806,47	8 459 544,96	2009
Województwo pomorskie reprezentowane przez Zarząd Województwa Pomorskiego	Termomodernizacja siedmiu szpitali województwa pomorskiego	37 182 510,00	18 132 075,00	2009
Związek Gmin Ziemi Gorlickiej	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gmin Ziemi Gorlickiej	26 006 628,35	10 336 615,90	2009

Tabela 2 Przykłady zrealizowanych projektów termomodernizacyjnych, dane z systemu SIMIK na lata 2007–2013, stan na 5 kwietnia 2011 r.

Samorządy przodują w termomodernizacjach

Największą popularnością wśród projektów składanych przez samorządy były natomiast termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej (dane z NFOŚiGW). W tym zakresie notuje się wzrost wypłaconych dotacji (rok 2009 – wypłacono 13,1 mln zł, rok 2010 – 55,7 mln zł, a w 2011 planowane jest rozszerzenie listy podstawowej o kolejne wnioski z listy rezerwowej). Przykłady zrealizowanych projektów obrazuje tabela 2.

Jeszcze jest szansa na skorzystanie z dofinansowania...

Analiza powyższego postępu w wydatkowaniu środków wskazuje, iż mamy do czynienia z coraz to większym zainteresowaniem w inwestycje w „zieloną energię”. Warto skorzystać z naborów wniosków w ramach programów krajowych i regionalnych, gdyż do tej pory w Polsce nie mieliśmy takiej możliwości. Trend ten z pewnością będzie ulegał przyspieszeniu, chociażby ze względu na zapisy Strategii Rozwoju OZE, która m.in. wskazuje na konieczność zwiększenia udziału energii z OZE w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 14% w roku 2020. Potrzebna jest jeszcze przychylność władz krajowych i lokalnych, stworzenie odpowiednich instrumentów prawnych, dobra analiza terenu pod kątem wybranego źródła energii, skompletowanie wymaganych pozwoleń, środków finansowych (np. kredytu) i już „tylko” można przystąpić do pisania wniosku... ■

Europejskie Słoneczne Dni

Europejskie Słoneczne Dni, to kampania organizowana po raz pierwszy w Polsce i równocześnie w 17 innych krajach Europy, w tym samym czasie – w maju. Kampania ESD została objęta honorowym patronatem Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Środowiska, PKPP Lewiatan oraz Prezydenta M.St. Warszawy, a Mecensem Forum jest Energa-Obrót S.A.

Instytut Energetyki Odnawialnej, jako krajowy koordynator kampanii, zaprasza do udziału w słonecznych wydarzeniach, które odbędą się w całej Polsce. Podczas **Europejskich Słonecznych Dni** odbędą się liczne festyny, pikniki, konkursy i zabawy podczas spotkań z mieszkańcami miast, gmin i powiatów, w tegorocznej edycji kampanii udział weźmie **2000 osób**. W akcję włączyły się aktywnie szkoły, które chcą promować energię słoneczną wśród najmłodszych. W ramach kampanii zorganizowane zostaną również otwarte dni na instalacjach słonecznych, seminaria, spotkania z instalatorami i z osobami, które zrealizowały inwestycje związane z kolektorami słonecznymi. Wszystko to ma na celu podniesienie świadomości ekologicznej Polaków w zakresie odnawialnych źródeł energii, w tym głównie energetyki słonecznej. Wszystkie wydarzenia zostały zebrane na specjalnie przygotowanej interaktywnej mapie wydarzeń <http://www.slonecznedni.pl/mapa-wydarzen>.

Wśród wielu ciekawych wydarzeń zapraszamy w szczególności:

- na pokaz instalacji słonecznej (18 kolektorów) w Sierasłowicach **8 maja** dla okolicznych mieszkańców oraz na spotkanie z instalatorami, którzy pokażą również instalację dla domu jednorodzinnego;
- na spotkanie z instalatorami w Wieluniu **10 maja**, podczas którego odbędzie się m.in. seminarium nt. technologii solarnej;
- na **Uniwersytet Zielonogórski**, gdzie zostanie zorganizowany konkurs fotograficzny oraz szkolenie dla jednostek publicznych w zakresie wykorzystania energetyki słonecznej (**12 maja**);
- **13 maja** na uroczyste otwarcie fabryki kolektorów słonecznych **WATT**;
- do **Ostrowca Świętokrzyskiego**, gdzie w dniach **13–15 maja** odbędzie w Zespole Szkół nr 3 wystawa sprzętu słonecznego, dostępna dla wszystkich, konkursy dla dzieci i młodzieży, „piknik słoneczny” oraz spotkanie informacyjne dotyczące możliwości uzyskania dotacji na zakup kolektorów słonecznych;
- do Koszalina na seminarium **21 maja**, które będzie dotyczyło wykorzystania energetyki słonecznej. Spotkanie ma być imprezą towarzyszącą II Wystawie Maszyn Rolniczych organizowanej przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego;
- a może nad morze? Firma Solar-Mas zorganizuje nad morzem (**Ustka, Mielno, Kołobrzeg, Sarbinowo, Trzebiatów, Darłowo**) szereg spotkań z mieszkańcami miast, gdzie będą mogli oni znaleźć informacje na temat możliwości instalacji kolektorów słonecznych;
- na słoneczną wystawę organizowaną w ramach IV Forum Przemysłu Energetyki Słonecznej w Pałacu Kultury i Nauki w **Warszawie, 31 maja**. Zaprezentowane zostaną instalacje solarne największych producentów i dystrybutorów kolektorów słonecznych.

